

Korkutarak 'Tarhiyat'

Öncelikle "tarhiyat işlemi nedir" sorusuna yanıt vererek başlayalım. Vergi Usul Kanunu'nda bu işlem vergi hesaplama olarak tanımlanır. Beyana dayalı, ikmalen, resen ve idarece vergi tarhiyatı olmak üzere dört yöntemi vardır.

Evet, bu dört yöntem dışında herhangi bir vergi hesaplama yöntemi yok. Ancak ne yazık ki son dönemlerde vergi idaresinin yeni bir tarhiyat yöntemi icat ettiğini sıklıkla gözlemliyoruz. "Korkutma yoluyla tarhiyat." Evet, yanlış duymadınız. Üstelik bunu da biz değil hukuk söylüyor. Nasıl mı?

Vergi idaresi bu yöntemi oldukça sık uyguluyor. Süreç, mükelleflere gönderilen bir yazı ile başlıyor. Yazıda, mükellefin, X firmasından mal ya da

hizmet alışı yaptığı, ancak X firmasının olumsuz mükellefler listesinde olduğu ifade ediliyor. Yetmiyor, bu firmadan alınan faturalarda yer alan KDV'lerin düzeltme beyannamesi verilerek ilgili dönem beyannamelerinden çıkarılması gerektiği, yani bu KDV'lerin devlete ödenmesi gerektiği, aksi halde mükellefin olumsuz mükellefler listesine (özel esaslara tabi mükellefler listesine) alınacağı belirtiliyor.

Kod adı gözdağı

Kısacası mükellefe korku salınıyor. Bu korkuyu yaşamak istemeyen mükellefler de yazıda buyrulduğu gibi X firmasından aldığı faturaların KDV'sini devlete ödeyip kurtulmak istiyor. Bu arada Gelir İdaresi, X firmasından yapılan alımın gerçek

olup olmadığını, ödemelerin mevzuat hükümlerine göre yapılıp yapılmadığını hiçbir şekilde araştırmıyor ve incelemiyor. X firması olumsuz mükellef sayıldıktan sonra bu firmadan mal veya hizmet alan tüm mükellefler korkutularak KDV tarhiyatı yapılıyor. Ancak, işler her zaman da Gelir İdaresi'nin istediği gibi olmuyor. Yanlış hesap bazen yargıdan dönüyor. Tıpkı yukarıda özetlediğimiz tarhiyat sürecinin, yargıda incelenip, Danıştay'ın özetle "korku yoluyla tarhiyat yapılamaz" demesi gibi.

Yüksek yargı ne dedi?

Danıştay 9. Dairesi, çok kısa süre önce; 13 Aralık 2012 tarihli kararında, "idarelerin zorlaması sonucu ihtirazi kayıtlı verilen beyannamelere dayanılarak tarh edilen vergi ile kesilen cezalarda hukuka uygunluk olmadığını" belirtti.

Anılan kararda özetle; düzeltme beyannamesi verilerek KDV'nin

ödenmesinin olağan sayılamayacağı vurgulandı ve davacının verdiği ikinci beyannamenin özgür iradeyle oluşumundan söz edilemeyeceği ifade edildi. Ayrıca, davalı idarece, davacının indirim veya iade konusu yaptığı bazı faturaların sahte olduğunun ileri sürüldüğü durumların, VUK'un 134. maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde vergi incelemesine konu yapılarak açıkça ortaya konulması gerektiği belirtildi.

Kararın sonuç bölümü ise oldukça dikkat çekici ve önemli. İdarenin tarhiyat şekilleri ve vergi incelemesine ilişkin hükümlerini dikkate almadan, kod listesine alma korkusu yaratarak alınan düzeltme beyannameleri üzerine yapılan tahakkukta ve kesilen vergi ziyai cezasında yasal isabet görülmediği açıklandı.

Sonuç olarak, bu karardan Gelir İdaresi'nin bir sonuç çıkarması ve korku yoluyla tarhiyattan acilen vazgeçmesi gerekiyor. Hukukun da dediği gibi...

SOSYAL GÜVENLİK

Evde Çalışana Yasa Karmaşası

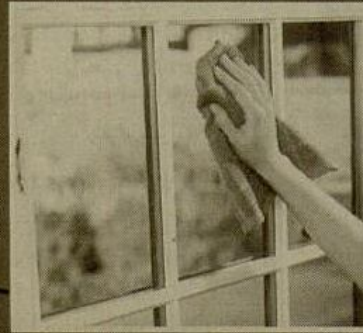
4857 sayılı İş Kanunu, tüm çalışanları kapsama almaz. Bir kısım çalışan Basın İş Kanunu, başka bir kısım çalışan da Deniz İş Kanunu ile getirilen haklardan yararlanır. İlginçtir, hiçbir iş kanunu kapsamında olmayan çalışanlar da vardır. İş Kanunu'nun 4. maddesine göre ev hizmetlerinde İş Kanunu'nun hükümlerinin uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

Yasaya göre ev işleri; hizmetçi, aşçı, uşak, çocuk bakıcısı, temizlik, çamaşır, orta hizmetleri, bahçıvan gibi ev idaresinde faaliyet gösterilen

işler olup, kendine özgü özellikler gösterir. Bunlar için 6098 sayılı Borçlar Kanunu uygulanır.

Sigorta şart!

Ev hizmetlerinde çalışanlar için İş Kanunu hükümleri uygulanmazken, ücretle ve sürekli olarak çalışanların sigortalı olması zorunludur. Ancak ev hizmetlerinde gününbirlik veya ücretsiz ya da süresiz olarak çalışanlar sigortalı sayılmaz.

Diğer bir deyişle, evlerde gündelikçi olarak adlandırılan, bazı günler evlerde temizlik, çamaşır yıkama, cam silme, yerleri silme, ütü

vb. işleri yapan kimseler hem İş Kanunu kapsamı dışında kalır ve hem de sigortalı olarak kabul edilmez.

SORU- CEVAP

Sigortasız Günlere Dava Açılmalı

Anneme 2003-2008 yılları arasında sigortalı çalıştığı şirkette sürekli girdi çıktı yapılmış ve kâğıt imzalatılmış. Şirketin adı da hep değiştirilmiş. Sigortayı ayda sadece 5 gün yatırdıkları için hizmet tespit davası açtık. Gördük ki, sigortayı yatıran şirketler bile aynı binadaki başka firmalar. Nasıl bir dava süreci izlemeliyiz? Erol Bodur

Davayı fiilen çalıştığınız firmaya açtıysanız, sizi sigortalı gösteren firmayı tanımadığınızı, maaşınızı kendi şirketinizden aldığınızı ifade etmeniz gerekir. Hak kaybına uğramamak için dava sürecinde avukatınız bu durumu özellikle vurgulamalı.

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.